

Çocuk

Aydınlık Demektir...

yaklaşımına ve sizlerden beklentilerine bir göz atalım. Böylece gelecek demek olan çocukların ne denli önemli olduğunu, başka bir deyişle "ne denli önemli olduğunuzu" bir kez daha gözler önüne serelim.

"Küçük hanımlar, küçük beyler. Sizler hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı ve ışığıdır. Ülkemizi aydınlığa sizler kavuşturacaksınız. Kendinizin ne kadar önemli, değerli

olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz." Bu sözleri Mustafa Kemal Atatürk, 17 Ekim 1922'de Bursa'ya yaptığı ziyarette, kendisini karşılayan çocuklara seslendiğinde söylemişti.

Atatürk'ün manevi çocuklarından biri de Ülkü'yü. Atatürk zamanının bir kısmını Ülkü'nün eğitimine ayırmıştı. Ona okuma-yazmayı öğretti. Latin harflerinin kullandığı ilk abecenin kapağında da Ülkü'yle birlikte Atatürk'ün bu fotoğrafı vardır.

O, birçok savaş kazanmış bir komutan. Bütün dünyayı etkilemiş bir lider. Başarılı bir devlet adamı ve bir devrimci. Ülkesinin, toplumsal, kültürel, ekonomik, politik ve hukuki yapısını kökten değiştiren bir devrimci. Elbette Atatürk'ten söz ediyoruz. O'nu 62 yıl önce bedenen yitirdik; ama yarattığı eser olan Türkiye Cumhuriyeti, O'nu hep bizimle beraber kılıyor. Zaten Atatürk de böyle düşünüyordu; "Beni görmek demek mutlaka yüzümü görmek demek değildir. Benim fikirlerimi, benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu yeterlidir." demişti.

Peki neydi Atatürk'ün duyguları, düşünceleri? Bu sorunun yanıtı o kadar kapsamlı ki, hepsini burada yazmanın olanağı yok. Ama, gelin şimdi bu sorunun yanıtını bir yönüyle inceleyelim. Atatürk'ün sizlere, yani çocuklara olan duygularına,

Bir çocukla eşdeğer tutulabilecek en uygun sözcük nedir? Aydınlıktır. Atatürk de çocukları aydınlık sözcüğüne değer bulmuştu. Peki, aydınlık sözcüğünün anlamı nedir? Aydınlık sözcüğü, "bir yeri aydınlatan güç", "kötülükten uzak, saf ve temiz" ve "ışık alan" anlamına gelir. Atatürk, çocukları sağlığın, temizliğin, güzelliklerin kaynağı

Atatürk çocuklara verdiği önemi, onları ışık olarak gördüğünü söyleyerek halkına anlattı. Çocuklardan beklentisini de şöyle açıkladı: "Kendinizin ne kadar önemli, değerli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız."

Eğitim cumhuriyetten önce çoklu yapıdaydı. Yani, kız ve erkek öğrenciler ayrı ayrı okullara giderlerdi.

olarak gördüğünden, onları aydınlık sözcüğüyle tanımlıyordu. Biliyordu ki, genç Türkiye Cumhuriyeti'ni, yükseltecek ve daima var edecek olan aydınlıktı, yani çocuklardı.

Aydınlığın bittiği yerde karanlık başlar. Aydınlık bittiğinde özgürlükler de biter. Aydınlığı karanlığa dönüştürmemekse eğitimle olur. Çünkü eğitilmiş, öğrenim görmüş insanlar aydınlığı getirir. Atatürk de böyle düşünüyordu. "Çalışınız" derken ülkemizi aydınlatacak güç olan çocuk gücünü yararlı kılacak en önemli etkeni vurgulamıştı. Çalışarak güçlenen çocuk, bir gün gelecek uzayda koşacaktı. Atatürk çocuklarından bunu bekliyordu.

Atatürk'e göre, çocuk ışıktı ve bu ışık ülkemizi aydınlığa kavuşturacaktı. Ancak, tükenmeyen bir sabırla karanlığı aydınlatan, ışığı tutan eller olan, öğretmenleri de çok önemsiyordu Atatürk. Bir konuşmasında şöyle demişti: "Benim asıl kişiliğim öğretmenliğimdir. Ben ulusumun öğretmeniyim." Gerçekten de Atatürk'ün yaşamında öğretmenlik hep var oldu; öyle ki o ulusunun başöğretmeniydi.

Onun yaşamında öğretmek öylesine vazgeçilmezdi ki, yemek yediği sofraya bile küçük bir okul gibiydi. Tabaklarının yanında, çatal, bıçak, kaşıktan başka kâğıt, kalem de bulunurdu. Yemek odasının bir köşesinde, okullardaki gibi kara tahta vardı. Tebeşir ve silgi de. O'nun sofrasına büyük, küçük herkes konuk olurdu. Masasına oturan bir devlet adamına gösterdiği saygıyı bir çocuğa da gösterirdi.

Atatürk, çocukları aydınlık, mutlu ve güvenli bir geleceğe taşıyacak eğitim temelleri

Cumhuriyetle birlikte eğitim sistemimiz ulusallaştı. Artık tüm çocuklar aynı çağdaş eğitimden geçeceklerdi.

oluşturmak gerektiğini düşünüyordu. Bu sayede bütün çocuklar, aynı eğitimden geçeceklerdi. Eğitimi ulusal hale getirdi. Böylece Türk eğitiminde farklı ilke ve ülkelere dayanan eğitim düzenleri ortadan kalktı.

Aydın ve çağdaş bir çocuk yabancı dil de bilmeliydi. Ama Atatürk'e göre, yabancı dil öğrenimi, yabancı öğretim haline dönüşmemeliydi. Türk dilinin yerine geçip, onu geride bırakmamalıydı. 1929 yılında Türk Eğitim Derneği kuruldu. Bu derneğin amacı, Türk çocuklarına eğitim verecek özel Türk okulları açmak ve buralarda Türk kültürüne bağlı yabancı dil eğitimi vermektir. İlk kez Ankara'da, Türk Eğitim Derneği'nin ilk, orta ve lise öğrenimi veren okulu açıldı. Bu okulda bütün fen bilimleri derslerinin yanı sıra, Türk çocuklarına İngilizce eğitim

Doğuya yaptığı bir gezinin dönüşünde, büyük küçük herkes Atatürk'ü büyük bir heyecanla karşıladı.

19 Kasım 1937'de, Mersin'de çekilen bu fotoğraf da, bu karşılamadan anı olarak günümüze kaldı.

Atatürk'ü karşılayanlar arasında, Başbakan, Bayındırlık Bakanı, İçişleri Bakanı ve Vali vardı. Ama Atatürk'e çiçek verme onuru bu küçük kız çocuğunun oldu.

de veriliyordu. Dünyaca tanınmış bilim adamlarımız, sanatçılarımız bu okullarda okudular. O zamanın çocukları olan bu insanlar, bu okullardan aldıkları eğitimle aydınlığa doğru koşmaya başladılar.

Aydınlık düşünceler sanatla beslenir. Atatürk buna içtenlikle inanıyordu. Özellikle çocuklara yönelik, güzel sanatlar etkinliklerini çok önemsemişti. Hatta Halkevi'nde izlediği bir çocuk operetinden sonra, Ankara'da bir konservatuvar açılmasına karar verdi. Bu haberi de Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki bir açılış konuşmasında, şu tümcelerle açıkladı: "Ankara'da bir konservatuvar ve bir temsil akademisi kurulmakta olduğunu söylemek benim için bir sevinç kaynağıdır. Güzel sanatların her bölümü için, Meclisin göstereceği ilgi ve emek, ulusun insanca ve uygar yaşamı, çalışkanlık veriminin artması için çok etkilidir."

Aydınlık, sanatın yanı sıra bilim ve teknolojiyle de beslenir. Atatürk bunu çok

iyi bildiğinden, "Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir, fendir; bilimin ve fennin dışında yol gösterici aramak gaflettir, doğru yoldan sapmaktır." demiş ve yalnız demekle kalmamış, kendi yaşamında da bilim ve teknolojiyi yol gösterici kabul etmiştir. Bu konuda da Atatürk, önce çocukları düşünmüş. Örneğin, okullarda okutulan matematik dersinin daha iyi anlaşılabilmesi için, öncelikle öğretmenlere yönelik, Türkçe bir geometri kitabı hazırlamış ve bu kitap 1937 yılında yayımlanmıştır.

Atatürk, Türk çocuklarına bütün dünya çocuklarının sahip olamadığı farklı bir ödül de vermiştir. Türk çocuklarının kendilerine ait bir bayramları vardır. "Bugünün küçükleri yarının büyükleri" diyerek geleceğin çocukların elinde olduğunu söyleyen Atatürk, İlk Meclis'in açılış tarihi olan 23 Nisan gününün bayram olarak kutlanmasına karar vermiştir. Bu tarihten 5 yıl sonraysa bu bayramı çocuklara armağan etmiştir. Ama insan olmak, hele de çocuk olmak demek, paylaşabilmeyi bilmek demektir. Türk

çocukları da bayramlarını dünya çocuklarıyla paylaşmışlar ve 23 Nisan, dünya çocuklarının da bayramı olmuştur.

Atatürk, "Büyük başarılar, değerli annelerin yetiştirdikleri seçkin çocukların yardımıyla meydana gelir." derdi. Ama annesi olmayan çocukların da çok iyi yetişmesi gerekiyordu. Annesiz çocuklara yuva olacak bir yer kurulmalıydı. Kurtuluş Savaşı yıllarında, ülkelerini savunmak için seferber olan anne ve babaların çocuklarını barındıracak kurum, Çocuk Esirgeme Kurumu 1 Ekim 1921'de işe başladı. Türk ulusunun çocuklara yönelik başlattığı bu kurumsallaşma diğer dünya uluslarına da örnek oldu. Atatürk, gönüllülerle kurduğu bu kurumun koruyuculuğunu da yaptı. Sonraları da, Çocuk Esirgeme Kurumu bir devlet kuruluşu oldu, çocuklara el verdi, gönül verdi.

Ülkesini ve insanlığı çocukların ilerleteceğine inanan Atatürk "Ülkemi sizin gibi, beni anlamış bir gençliğe bırakacağımdan dolayı çok memnun ve mesudum." demişti. Her konuda olduğu gibi bu konuda da haklıydı. Atatürk ülkesini çocuklara emanet etti. İşte bu nedenle sizler çok önemlisiniz. Yaşamın sürekliliği, ancak çocukların varlığında, yani aydınlığa bağlı; bu nedenle çok önemlisiniz.

Atam

Atam, sen bize neler vermedin ki bu dünyada,
Kızlarımızı okullarda okuttun,
Kadınların sokağa çıkma haklarını verdin,
İyi eğitim görmelerini sağladın.
Ey Atam, sen olmasaydın bu ülke harap olurdu,
Bayraksız bir ülke ve bizler köle olurduk.
Hiç merak etme,
Biz Türklere, Cumhuriyeti koruyacağımıza güven.
Daima senin izinde gideceğiz.
Sana saygım sevgim sonsuzdur Atam!
Bizlere ayyıldızlı, al renkli bir bayrak verdin.
Çok çalıştın ve işte yurdumuzdaki bütün düşmanları attın.
Sen bir meleksin bu dünyada!
Şu anda çevreme baktığımda, bulutların arasında seni görüyorum.
Gözlerin bana sanki diyor ki,
"Çok çalış, kendine güven ve işte benim gibi ol."
Eğer padişah olsaydı şu an,
Bizlere ne bir ekmek, ne et, ne de su verirdi.
Ey Atam!
Sen ölsen de seni kalbimde tutacağım.
Başımın üstüne koydum seni,
Hiç indirir miyim?
Ey canım kadar çok sevdiğim Atam!
Sen halkın sesisin.

Sera Ulusoy

Özel Erken Başarı İlköğretim Okulu/2-A/Ankara

Aydınlık düşünceler sanatla beslenir, Atatürk buna içtenlikle inanıyordu. Özellikle çocuklara yönelik, güzel sanatlar etkinliklerini çok önemsendi.

Onun açtığı bu sanat yolunda dünyaca tanınacak Türk çocukları yol aldı. Örneğin, müziğe çok yetenekli olan İdil Biret ve Suna Kan, 1947 yılında özel bir yasayla yurtdışına gönderildiler. Bu iki Türk çocuğu şimdi dünyanın en büyük sanatçılarındandır.

Gülgün Akbaba